

και ακινδύνως, ὃν ἐκεῖνος εἶδε μετὰ τόσου κόπου και κινδύνου, πεινῶν, διψῶν, ἀναρριχώμενος ὄρη, διαβαίνων ποταμούς κολυμβητή, τρέχων ἐρήμους πεδιάδας, ἢ νεαρά δάση, εἰς ἃ οὐδέποτε εἰσέδυσαν αἱ ἡλιακαὶ ἀκτῖνες και παραμονευόμενος ὑπὸ θηρίων και ἀνθρώπων και ὑπερνηκῶν τὰ πάντα διὰ τῆς ρώμης τοῦ σώματος και τῆς λεπτότητος τοῦ πνεύματος.

Οἷον εὐχάριστον ἀνάγνωσμα αἱ περιηγήσεις τοῦ ἡμετέρου Ποτάγου. Μετ' αὐτοῦ τρέχεις ἐπάνω κάτω, μαθηταίνεις τόσα ἀρχαῖα και νέα πράγματα, γνωρίζεις με λαοὺς παλαιούς και σεβαστοὺς, βλέπεις τὴν σεμνὴν ἀρχαιότητα ὑπάρχουσαν ἔτι και ζῶσαν και τέρπουσαν, συλλογίζόμενος ὅτι ἅπαντες οὗτοι οἱ ἀρχαῖοι ἦλθον εἰς ἐπιμιξίαν μετὰ τῶν προγόνων σου, ὅτι ἡσπασθήσαν τὸν πολιτισμὸν των, και ὅτι ἦτο ἐποχὴ καθ' ἣν οἱ βάρβαροι νῦν ἐκεῖνοι λαοί, ἐθεώρουν τιμὴν νὰ ἔχωσι παιδαγωγούς και παιδοτρίβας Ἑλλήνας και τὰ πάντα ἑλληνικά, ὅπως οἱ τῶν ἡμετέρων ὀψιπλοῦτων ἐνασμενίζονται νὰ τὰ ἔχωσιν ὅλα ἀλλὰ φράγκα, ἀλλὰ εὐρωπαϊα.

Τοιοῦτον λοιπὸν βιβλίον οὔτε πολλῶν χρήζει συστάσεων οὔτε πολλῶν ἐπαίνων, ἀλλὰ πολλῶν συνδρομητῶν, ἵνα ὁ νοῦς ἡμῶν ὁ μαλακυνθεὶς ἀπὸ ἀναγνώσεως ἐκτεθηλυμένος και λυσιζώνους ἐπιρρωσθῇ και ἀναλάβῃ και ἐπὶ τὰ γενναῖα τραπῇ.

Ἐλπίζοντες ὅτι ἡ φωνὴ ἡμῶν θὰ εἰσακουσθῇ, δὲν γράφομεν ταῦτα διὰ νὰ ἐξάρωμεν τὴν δόξαν τοῦ τολμητοῦ περιηγητοῦ, διότι και ἀκαδημαῖαι και ἐταιρίαι γεωγραφικαὶ και ὅμιλοι σοφῶν ἐπέθηκαν ἤδη τὸν στέφανον τῆς δόξης, οὔτε νὰ φιμώσωμεν φλυάρους τινὰς και ἡμιμαθεῖς, οὐ γὰρ φροντὶς ἱποκλείδῃ, ἀλλ' ἵνα ἀλοῦ ἡμεῖς αὐτοὶ δὲν δυνάμεθα τὸ καλὸν νὰ πράττωμεν, νὰ τὸ συσταίνωμεν τούλάχιστον, ἀφοῦ εἴχομεν τὴν τιμὴν και τὴν χαρὰν πρῶτοι ἡμεῖς νὰ γνωρίσωμεν και θαυμάσωμεν τὸν σοφὸν περιηγητήν.

Ἦναι ἀληθές ὅτι θὰ ἦτο εὐχῆς ἔργον τὸ ὕψος τοῦ λόγου νὰ ἦτο ρέον και ὁμαλὸν ὡς ἐμπρέπει εἰς τὰς τοιαύτας συγγραφάς· ἀλλ' ὁ συγγραφεὺς φαίνεται θέλων τὸν γραπτὸν τὸν λόγον νὰ καταστήσῃ κάτοπτρον τῶν περιηγήσεών του τὸν ἔχει ἄλλοτε μὲν τραχὺν και ἀπότομον ὡς τοὺς βράχους ἐφ' ὧν ἀνερριγᾷτο, ἄλλοτε δὲ κυλιόμενον και σπεύδοντα ὡς νὰ ἐπιπτε ἀπὸ ὕψηλῶν εἰς χαμηλά, ἄλλοτε δὲ δύσκολον και ἀγωνιώδη, ὥστε ὁ ἀναγνώστης νομίζει ὅτι εἶναι εἰς δάσος πυκνὸν και ἀδιέξοδον· πάντως ὅμως ἡ ὅλη συγγραφὴ εἶναι σοβαρόν τι και ἀγέρωχον ἔργον, τοῦ ὁποῦ ἔτι μάλλον θὰ ἐκτιμήσωμεν τὴν ἀξίαν ὅταν και ὁ β' ἐκδοθῇ τόμος.

Ἀλλὰ τί εἶναι ταῦτα πάντα πρὸς τὸν γενναϊότατον και φιλόανθρωπότατον χαρακτῆρα τοῦ ἀνδρὸς, τὴν θείαν τοῦ Ἀσκληπιοῦ ἐξασκούντος τέχνην Ὁ ἀγέρωχος Ποταγὸς γίνεται ἥπιος και γλυκὺς ἤχος εἰς τὰ ὦτα τοῦ ἀσθενούς, ὁρσιφοκίνδυνος και τολμητικὸς περίφροντος και ἐσπαδακῆς, ὁ ἱατρός γίνεται νοσοκόμος και μεγίστην ἀνταμοιβὴν τῶν κόπων του ὑπολαμβάνει τὴν ταχεῖον ὑγείαν τοῦ ἀσθενούς· τὰ ἄλλα τὰ ὕλικά τὰ ψωραλέα χρήματα νὰ συλλογισθῇ ὁ πάταγος, ἔλα Παναγία, αὐτὰ εἶναι διὰ τοὺς χυδαίους, λέγει και φεύγει ὁ ἔξοχος φιλόανθρωπος· οὕτω ἔκαμε και ἔσωσε τὸ παιδάκι μου ἐμένα, μοὶ ἔλεγεν ὁ παπάκης ὑπὸ τύφον φυθέντα ὃν ἡμέρας και νυκτὸς ἐπεσκέπτετο παθαίνην αὐτὸς κατὰ λόγον τῆς νόσου.

Ι. Καμπάνης.

ΕΚ ΝΟΥΒΙΑΣ

Ἐπιστέλλουσιν ἡμῖν ἐκ Κασσάλας τῆς Νουβίας:

Ἐπιβεβαιῶν τὴν προλαβοῦσάν μου, σὲ πληροφορῶ ὅτι τὰ

πράγματα ἐνταῦθα δεινούνται, διότι ἡ ἐπανάστασις ἐνταῦθα εἶναι θρησκευτικὴ, τὰ δὲ ἀποστατήσαντα φύλα, ὀδηγοῦμενα ἀπὸ τοὺς ἀπεσταλμένους τοῦ Μάχτη (ψευδοπροφήτου), κτυπῶσι τὴν τε Κυβέρνησιν, ἥτις τοὺς ὑπέταξε μὲν πρὸ ἐτῶν, ἀλλ' ἢ ἤδη ἐννόησαν τὴν ἀδυναμίαν, και τοὺς ὑποστηρίζοντας ταύτην Εὐρωπαίους.

Ἀπειλοῦν νὰ ἐπαναστατήσωσι δὲ, οὐ μόνον αἱ περίξ φυλαὶ ὅλαι, ἀλλὰ και οἱ πρὸς καταδίωξιν τῶν ἐπαναστατῶν ἀποσταλέντες στρατιῶται, μετὰ τῷ ὅλῳ ἀνικάνῳ και καταγραστοῦ Ρεσίτ πασσᾶ, διότι τοῖς καθυστεροῦνται οἱ μισθοὶ πολλῶν μνηνῶν. Τὸ δὲ χεῖριστον ὅτι, ἐλλείψει στρατοῦ, και ἐνεκεν τῆς εἰσβολῆς και τῶν Ἀβυσινῶν, οἵτινες εἰσβάλοντες εἰς τὴν μεθόριον περὶ τὰς τρεῖς ἡμέρας ἐντὸς τοῦ Σουδάν, ἐγύμνωσαν χωρία δόλοκληρα και ἀπήγαγον πλείστα ποίμνια και γυναῖκόπαιδα, τὸ χεῖριστον λέγω, ὅτι, πρὸς ἀποκρουσιν ὅλων τούτων, ὥπλισαν τοὺς δούλους (σκλάβους), οἵτινες ἔσονται οἱ πρῶτοι, οἵτινες, ἀντὶ νὰ ὑπερασπισθῶσι, θὰ σφάζωσι.

Μέχρι τινος ἐνομιζέτο ὅτι ἡ τοιαύτη ἐπανάστασις εἶναι Ἀγγλικὴ ὑποκίνησις, ὅπως, ἐποφελουμένη ἡ Ἀγγλία, πέμψῃ στρατὸν κατοχῆς και εἰς τὰ ἐνδότερα τῆς Αἰγύπτου. Πλὴν φρονῶ ὅτι σφάλουσιν οἱ πιστεύοντες τοῦτο, διότι διὰ τὴν ὀλοσχερὴν καταστολὴν τῆς ἐπαναστάσεως, ἀπαξ ἀναφθείσης, δὲν θέλει κατισχύσει οὐδεὶς, ἐκτὸς τῶν σιδηροδρόμων, οὐς ὅμως δὲν σκέπτονται οἱ Ἀγγλοὶ βεβαίως νὰ κατασκευάσωσιν, ἀφ' οὗ ὁ ἀποσταλεὶς στρατηγὸς Ἀγγλος, μόλις ἐκ τοῦ ἐνὸς μέρους τῆς Μασόβας ἀπομακρύνας τοὺς ἐπαναστάτας και ἀναγκάσας αὐτοὺς νὰ συγκετρωθῶσιν εἰς τὰ ἄλλα μέρη, δὲν ἐννοεῖ ἐντέλει ὅτι θὰ περικυκλωθῇ, ἀντὶ νὰ περικυκλώσῃ, τὰ δὲ πυροβόλα του θὰ καταστῶσιν ἀνωφελῆ, ἀπέναντι βαρβάρων, ληστρικῶς μὲν μαχομένων, δυναμένων δὲ ν' ἀνθέξωσιν εἰς τὰς ἐρήμους, ἀνευ κονιάκ και τείνου, ἀνευ τοῦ ὁποῦ και τῆς μπουτίγκας ὁ Ἀγγλικὸς στρατὸς ἐπαναστατεῖ, ἀντὶ νὰ καταδιώξῃ.

Ἐν τούτοις ἴδωμεν τὸ τέλος. Ἡμεῖς οἱ ἐνταῦθα Ἑλληνες και Εὐρωπαῖοι εἴμεθα ἔτοιμοι μὲν ν' ἀντιστῶμεν, ἀλλὰ και νὰ σφαγῶμεν, και ἀναμένομεν ν' ἀνοιχθῇ ἡμῖν διόδος, ἐκτὸς τῆς ἀνοιχθείσης· ἤδη ἐκ Μασόβας, ὅπως καταφύγωμεν εἰς Ἀβυσινίαν, ἥτις ἐστὶ πλησιέστερον τοῦ λιμένος Σουακίμ, ἔνθαι και ἡ διάβασις ἐπισηφαλὴς και ἡ ἀπόστασις εἰκοσαήμερος.

Νουδός

ΠΑΙΔΙΚΟΙ ΔΙΑΛΟΓΟΙ

Οἱ περιοδικῶς δημοσιευόμενοι, ὡς βιβλιοθήκη τῆς καλῆς «Διαπλάσεως», Παιδικοὶ Διάλογοι, ἐξεδόθησαν πρὸ τινος εἰς ἐν τεύχος συνησπισμένοι· τοὺς ἔγραψεν ὁ Αἰμύλιος Εἰμαρμένος, ἢ — ἀνευ τοῦ ἱεροῦ ἀμφίου ὅπερ περιβάλλεται λειτουργῶν ὑπὸ τοὺς διανθεῖς θόλους τῆς Διαπλάσεως — ὁ κ. Ἀριστοτέλης Κουρτίδης. Οἱ Διάλογοι οὗτοι ἐγράφησαν ἐν ἐνὶ λόγῳ διὰ νὰ ἐμπνεύσωσι τὴν ἀρετὴν εἰς τοὺς μικροὺς αὐτῶν ἀναγνώστας· ἀποτείνονται δὲ μάλλον εἰς τὴν καρδίαν, ἢ εἰς τὸ πνεῦμα, οὐχὶ ἀπὸ ἀμβωνος, ἀλλ' ὡς οἶδν τε ἐπαγωγότερον, ριπτόμενοι ἐν μέσῳ τῶν ἀπαλῶν κατηγουμένων, ὡς τὰ ἱριδοβαφῇ κρυστάλλινα ἐκεῖνα σφαιρίδια τῶν παιγνιδίων των. . . Τοιοῦτοι ὄντες, ἀποτελοῦσι τὸ χάρμα και τὴν ἀπόλαυσιν τῶν παιδίων, ἀλλὰ δὲν εἶνε ἀδιάφοροι και εἰς τοὺς μεγάλους, τοὺς γινώσκοντας νὰ ἀναγινώσκωσιν· ἐκεῖ ἔνθα τὸν